

Środa, 10 czerwca 2015 r.

P8_TA(2015)0228

Sprawozdanie z postępów Turcji w 2014 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie sprawozdania Komisji z postępów Turcji w 2014 r. (2014/2953(RSP))

(2016/C 407/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie Komisji z postępów Turcji w 2014 r. (SWD(2014)0307),
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 8 października 2014 r. pt. „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania na lata 2014–15” (COM(2014)0700),
- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje, w szczególności rezolucję z dnia 10 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdania z postępów Turcji w 2009 r. ⁽¹⁾, rezolucję z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie sprawozdania z postępów Turcji w 2010 r. ⁽²⁾, rezolucję z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie sprawozdania z postępów Turcji w 2011 r. ⁽³⁾, rezolucję z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie sprawozdania z postępów Turcji w 2012 r. ⁽⁴⁾, rezolucję z dnia 13 czerwca 2013 r. w sprawie sytuacji w Turcji ⁽⁵⁾, rezolucję z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie sprawozdania z postępów Turcji w 2013 r. ⁽⁶⁾, rezolucję z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie działań Turcji powodujących napięcia w wyłącznej strefie ekonomicznej Cypru ⁽⁷⁾ oraz rezolucję z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie wolności słowa w Turcji ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie setnej rocznicy ludobójstwa Ormian ⁽⁹⁾,
- uwzględniając ramy negocjacyjne przyjęte dla Turcji w dniu 3 października 2005 r.,
- uwzględniając decyzję Rady 2008/157/WE z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie dla członkostwa zawartym z Republiką Turcji ⁽¹⁰⁾ („partnerstwo dla członkostwa”), jak również wcześniejsze decyzje Rady w sprawie partnerstwa dla członkostwa z 2001, 2003 i 2006 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 14 grudnia 2010 r., 5 grudnia 2011 r., 11 grudnia 2012 r., 25 czerwca 2013 r., 24 października 2014 r. oraz 16 grudnia 2014 r.,
- uwzględniając art. 46 europejskiej konwencji praw człowieka, który stanowi, że umawiające się strony zobowiązują się do przestrzegania ostatecznych wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka we wszystkich sprawach, w których są stronami,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając sprawozdanie Banku Światowego z dnia 28 marca 2014 r. zatytułowane „Ocena unii celnej między UE a Turcją”,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji w sprawie postępów poczynionych przez Turcję w realizacji wymogów planu działania dotyczącego liberalizacji reżimu wizowego (COM(2014)0646),

⁽¹⁾ Dz.U. C 341 E z 16.12.2010, s. 59.

⁽²⁾ Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 98.

⁽³⁾ Dz.U. C 257 E z 6.9.2013, s. 38.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0184.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0277.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0235.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2014)0052.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0014.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0094.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 51 z 26.2.2008, s. 4.

Środa, 10 czerwca 2015 r.

- uwzględniając pracę stałej sprawozdawczynie Komisji Spraw Zagranicznych ds. Turcji Kati Piri,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że negocjacje akcesyjne z Turcją rozpoczęto w dniu 3 października 2005 r., a także mając na uwadze, że rozpoczęcie tych negocjacji stanowi punkt wyjścia dla długotrwałego i otwartego procesu opartego na sprawiedliwych i rygorystycznych warunkach i na zobowiązaniu do przeprowadzenia reform;
- B. mając na uwadze, że UE opowiada się za dalszym rozszerzeniem, które jest kluczowym elementem polityki na rzecz wspierania pokoju, demokracji, bezpieczeństwa i dobrobytu w Europie; mając na uwadze, że każdy kraj kandydujący będzie oceniany na podstawie własnych osiągnięć i że w związku z tym Komisja nie przewiduje żadnego nowego przystąpienia do UE w ciągu obecnej kadencji;
- C. mając na uwadze, że Turcja zobowiązała się do spełnienia kryteriów kopenhaskich, przeprowadzenia odpowiednich i skutecznych reform, podtrzymywania stosunków dobrosąsiedzkich i stopniowego dostosowania się do UE; mając na uwadze, że należy postrzegać te dążenia jako okazję dla Turcji, by wzmocnić swoje instytucje oraz kontynuować proces demokratyzacji i modernizacji kraju;
- D. mając na uwadze, że w sporządzonym przez Freedom House rankingu wolności prasy i mediów Turcję zaliczono do krajów pozbawionych wolnej prasy i cieszących się jedynie częściową wolnością internetu;
- E. mając na uwadze, że w 2014 r. organizacja Reporterzy bez Granic zaklasyfikowała Turcję jako jeden z krajów, w których dziennikarze byli przedmiotem największej liczby gróźb i ataków fizycznych;
- F. mając na uwadze, że UE powinna pozostać punktem odniesienia dla reform w Turcji;
- G. mając na uwadze, że całkowite spełnienie kryteriów kopenhaskich i zdolność UE do przyjmowania nowych państw – zgodnie z konkluzjami z posiedzenia Rady Europejskiej w grudniu 2006 r. – pozostają podstawą do przystąpienia do UE,
- H. mając na uwadze, że w procesie negocjacyjnym przywiązuje się szczególną wagę do praworządności, a w szczególności do rozdziału władz, zwalczania korupcji i przestępczości zorganizowanej, wolności zgromadzeń i prawa do pokojowego protestu, wolności wypowiedzi i wolności mediów, praw kobiet, wolności wyznania, praw osób należących do mniejszości (narodowych) oraz zwalczania dyskryminacji wobec najbardziej zagrożonych grup, takich jak Romowie, lesbijki, geje, osoby biseksualne, transpłciowe i interseksualne;
- I. mając na uwadze, że w swoim komunikacie zatytułowanym „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania na lata 2014–15” Komisja stwierdziła, że Turcja jest dla UE strategicznym partnerem pod względem gospodarczym i pod względem bezpieczeństwa energetycznego oraz że współpraca z Turcją w kwestiach dotyczących polityki zagranicznej ma zasadnicze znaczenie; mając na uwadze, że w tym samym komunikacie Komisja dała wyraz swoim obawom dotyczącym ochrony praw podstawowych, niezawisłości wymiaru sprawiedliwości, praworządności, prawa do zgromadzeń i wolności wypowiedzi;
- J. mając na uwadze, że już dziewiąty rok z rządu Turcja nie wypełniła postanowień wynikających z umowy o stowarzyszeniu WE-Turcja i z jego protokołu dodatkowego; mając na uwadze, że niewypełnianie tych postanowień ma wciąż bardzo niekorzystny wpływ na proces negocjacyjny;
- K. mając na uwadze, że w celu poprawy stabilności oraz wspierania stosunków dobrosąsiedzkich Turcja musi zwiększyć wysiłki na rzecz rozwiązania nierozstrzygniętych kwestii dwustronnych, w tym nieuregulowanych zobowiązań prawnych i sporów o granice lądowe i morskie oraz przestrzeń powietrzną z jej bezpośrednimi sąsiadami, zgodnie z postanowieniami karty ONZ i prawem międzynarodowym;
- L. mając na uwadze, że władze tureckie nie zgodziły się na ponowne otwarcie prawosławnego seminarium na wyspie Heybeliada;

Środa, 10 czerwca 2015 r.

Obecny stan stosunków między UE a Turcją

1. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie Komisji z postępów Turcji w 2014 r. i podziela pogląd Komisji, że Turcja jest dla UE strategicznym partnerem i że aktywne i wiarygodne negocjacje stanowiłyby najbardziej odpowiednie ramy dla wykorzystania pełnego potencjału stosunków między UE a Turcją; podkreśla, że proces reform w związku z negocjacjami z UE może stanowić wyjątkową okazję dla Turcji, by wprowadzić solidny i pluralistyczny system demokratyczny obejmujący trwałe instytucje, co przyniesie korzyści wszystkim obywatelom Turcji, a także doprowadzi do zacieśnienia stosunków z UE; zwraca się do Komisji o dokonanie ponownej oceny dotychczasowego sposobu prowadzenia negocjacji oraz możliwości poprawy i pogłębienia stosunków UE-Turcja i wzajemnej współpracy;

2. podkreśla, że skuteczne i funkcjonujące partnerstwo, którego podstawą jest dialog, zacieśniona współpraca, wzajemne zobowiązania i negocjacje między UE a Turcją – ze względu na ich bliskość geograficzną, powiązania historyczne, znaczną społeczność turecką żyjącą w UE, ścisłe związki gospodarcze i wspólne interesy strategiczne – jest korzystne dla obu stron; wzywa Turcję, by podejmując decyzje dotyczące polityki krajowej, uwzględniała w pierwszej kolejności proces reform; jest zdania, że UE powinna wykorzystać tę okazję, by stać się głównym punktem odniesienia w procesie dalszej demokratyzacji Turcji, promując uniwersalne wartości i europejskie standardy regulacyjne pełniące rolę wskaźników w procesie reform, a także wspierając Turcję w budowaniu trwałych instytucji demokratycznych i skutecznego prawodawstwa w oparciu o poszanowanie podstawowych swobód, praw człowieka i praworządności oraz w reprezentowaniu i bronię interesów wszystkich warstw tureckiego społeczeństwa;

3. wzywa rząd turecki, by przyspieszył tempo negocjacji i jednoznacznie zobowiązał się do przestrzegania demokratycznych zasad i wartości, które są fundamentem UE; popiera Komisję w nowym składzie w jej staraniach mających na celu zwiększanie zaangażowania na rzecz Turcji w oparciu o wspólne interesy i wspólne wyzwania; odnotowuje otwarcie negocjacji w sprawie rozdziału 22 (polityka regionalna) w listopadzie 2013 r.;

4. z zadowoleniem przyjmuje wybór najbardziej pluralistycznego i reprezentatywnego parlamentu we współczesnej historii Turcji, odzwierciedlającego różnorodność tego kraju; wyraża uznanie dla odporności tureckiej demokracji i demokratycznego ducha obywateli Turcji, czego dowodem jest bardzo wysoka frekwencja wyborcza i imponujący udział wolontariuszy ze społeczeństwa obywatelskiego w dniu wyborów; wzywa wszystkie partie polityczne do pracy na rzecz utworzenia stabilnego i pluralistycznego rządu, którego celem będzie ożywienie procesu demokratyzacji Turcji i dialogu na temat reform z UE;

5. podkreśla znaczenie większych wysiłków na rzecz kontaktów międzyludzkich dla stworzenia klimatu sprzyjającego współpracy między Turcją a UE; w związku z tym podkreśla, że z myślą o zacieśnieniu stosunków między UE a Turcją należy poczynić konkretne postępy na rzecz liberalizacji reżimu wizowego, w oparciu o spełnienie wymogów określonych w planie działania na rzecz ruchu bezwizowego z Turcją; podkreśla, że w okresie przejściowym UE powinna wprowadzić ułatwienia wizowe dla przedsiębiorców, a także aktywnie wspierać programy wymiany studenckiej i akademickiej oraz możliwości dostępu dla społeczeństwa obywatelskiego; uważa, że większe możliwości dostępu do UE oznaczałyby dalsze wsparcie dla procesu reform w Turcji;

Praworządność i demokracja

6. odnotowuje, że Turcja kontynuowała wdrażanie reform z poprzednich lat; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zmiany w przepisach dotyczących partii politycznych i kampanii wyborczych, które pozwalają teraz na prowadzenie kampanii politycznej w innych językach niż turecki, legalizują współprzewodnictwo w partii i upraszczają zasady zarządzania lokalną organizacją partii politycznych; przypomina, że ważne jest obniżenie 10 % progu wyborczego, co dałoby wszystkim grupom społecznym w Turcji możliwość uczestnictwa w życiu politycznym;

7. podkreśla, że nowa konstytucja, promująca pluralistyczne, integracyjne i tolerancyjne społeczeństwo stanowiłaby wsparcie dla procesu reform oraz trwały fundament dla podstawowych swobód i praworządności; wyraża uznanie dla prac konstytucyjnego komitetu pojednawczego, który doprowadził do konsensusu w sprawie 60 poprawek do konstytucji, zanim został rozwiązany; ponawia swój apel o kontynuowanie procesu reformy konstytucyjnej i podkreśla, że podstawę nowej konstytucji powinien stanowić szeroki konsensus między wszystkimi siłami politycznymi i w całym społeczeństwie; zachęca rząd Turcji do zasięgania opinii Komisji Weneckiej w ramach procesu reformy konstytucyjnej;

Środa, 10 czerwca 2015 r.

8. z zadowoleniem przyjmuje opracowanie przez turecki rząd nowej strategii, zgodnie z którą wszystkie nowe przepisy są kierowane do ministerstwa ds. UE, co powinno przyczynić się do zwiększenia koordynacyjnej roli ministerstwa i zgodności powstającego prawodawstwa z unijnymi standardami; w związku z tym zaleca – w miarę możliwości – ścisłe konsultacje z Komisją Wenecką i pogłębiony dialog z Komisją Europejską w sprawie przygotowywanego prawodawstwa oraz wdrażania ustanowionych już przepisów, tak aby zapewnić spójność z dorobkiem prawnym UE;

9. podkreśla znaczenie stosownych konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim w procesie legislacyjnym; w związku z tym zaleca, aby w ramach procesu legislacyjnego i procesu kształtowania polityki oraz we wdrażaniu nowego prawodawstwa opracować usystematyzowane mechanizmy konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim; wyraża uznanie dla energicznego społeczeństwa obywatelskiego w Turcji; podkreśla, że pilnie potrzebne są konsekwentne reformy w celu zagwarantowania wolności zrzeszania się i wolności słowa, aby umożliwić organizacjom społeczeństwa obywatelskiego swobodne działanie bez ograniczeń oraz poprawić ich dostęp do finansowania;

10. zdecydowanie wspiera wysiłki rządu tureckiego i wszystkich pozostałych stron, by znaleźć kompleksowe i trwałe zakończenie procesu pokojowego ze społecznością kurdyjską w oparciu o negocjacje z PKK, która znajduje się na unijnej liście organizacji terrorystycznych, a także proces integracji społeczno-ekonomicznej i politycznej tej społeczności; zdecydowanie popiera zapowiadane przez HDP zwołanie kongresu nadzwyczajnego PKK w celu złożenia broni i wspierania metody demokratycznego uprawiania polityki; usilnie zachęca rząd, by w dalszym ciągu priorytetowo traktował i rozszerzał prawa społeczne, kulturowe i polityczne oraz równe traktowanie obywateli kurdyjskiego pochodzenia; z zadowoleniem przyjmuje ustawę służącą wzmocnieniu fundamentów prawnych procesu rozstrzygnięcia konfliktu, przyjętą przez Wielkie Zgromadzenie Narodowe Turcji w dniu 11 czerwca 2014 r., która obejmuje środki mające na celu zwalczenie terroryzmu, wzmocnienie włączenia społecznego, pomoc w powrocie do społeczeństwa osobom, które wystąpiły z PKK i złożyły broń, a także przygotowanie opinii publicznej na powrót byłych bojowników; jest zdania, że pomyślne rozwiązanie kwestii kurdyjskiej ma kluczowe znaczenie i wywarłoby wielce pozytywny wpływ na demokrację, pokój, stabilność i ochronę praw człowieka w Turcji; dlatego też zachęca wszystkie partie polityczne do wspierania tego procesu; wzywa Komisję, by zapewniła wsparcie techniczne oraz przeznaczyła zasoby dostępne w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA) m.in. na programy integracji społeczno-gospodarczej i edukacji w południowo-wschodniej Turcji, które mogą wesprzeć proces rozwiązania kwestii kurdyjskiej; zauważa, że negocjacje w sprawie rozdziału 22 (polityka regionalna) mogłyby pomóc Turcji określić skuteczny program spójności dla południowo-wschodniej części kraju;

11. wyraża ubolewanie w związku z decyzją tureckiego Państwowego Przedsiębiorstwa Robót Hydraulicznych, by kontynuować prace nad zaporą Ilisu, co będzie mieć katastrofalne skutki społeczne, środowiskowe i polityczne; przypomina, że region ten jest zamieszkały głównie przez Kurdów, a budowa zapory będzie miała poważne konsekwencje dla ludności i kultury kurdyjskiej;

12. wyraża zaniepokojenie, że we wskaźniku postrzegania korupcji w 2014 r. wydanym przez Transparency International dnia 3 grudnia 2014 r. wskazano na poważny wzrost postrzeganej korupcji w Turcji w ciągu ostatniego roku, a Turcja zajmuje obecnie 64. miejsce w rankingu; głęboko ubolewa nad reakcją tureckiego rządu i parlamentu na zarzuty o korupcję z grudnia 2013 r., w tym również pod adresem byłych członków rządu, a także nad brakiem działań w następstwie bardzo poważnych dochodzeń w sprawie korupcji; wyraża zaniepokojenie z powodu prowadzenia dochodzeń karnych wobec dziennikarzy śledczych relacjonujących sprawy o korupcję; domaga się przejrzystego i niezależnego śledztwa w sprawie zarzutów z grudnia 2013 r.; podkreśla, że konieczna jest większa wola polityczna, by stworzyć odpowiednie ramy prawne umożliwiające zwalczanie korupcji, która nie tylko podważa demokratyczne funkcjonowanie instytucji i zaufanie obywateli do demokracji, ale może także zahamować rozwój gospodarczy i zaszkodzić klimatowi sprzyjającemu inwestycjom;

13. wyraża zaniepokojenie z powodu ostatniej nowelizacji ustawy o Naczelnej Radzie Sędziów i Prokuratorów oraz będących jej wynikiem licznych przeniesień i dymisji sędziów i prokuratorów, a także zatrzymań, przeniesień i dymisji policjantów, które zrodziły poważne i uzasadnione obawy co do niezawisłości, bezstronności i skuteczności wymiaru sprawiedliwości, rozdziału władz i poszanowania praworządności, które to zasady nadal należą do najważniejszych politycznych kryteriów kopenhaskich; jest zaniepokojony częstymi zmianami podstawowych aktów prawnych bez odpowiednich konsultacji z zainteresowanymi stronami; z zadowoleniem przyjmuje uchylene art. 10 ustawy antyterrorystycznej; jest jednak zaniepokojony faktem, że bardzo ogólne definicje nadmiernie zwiększają zakres stosowania ustawy antyterrorystycznej i pozwalają na wyjątkowo szeroką interpretację; przypomina o konieczności zmiany art. 314 kodeksu karnego, tak aby ścigani mogli być tylko członkowie organizacji terrorystycznych lub zbrojnych bądź osoby przyczyniające się do ich działalności; wzywa do przyjęcia strategii reformy sądownictwa zgodnie z unijnymi standardami, we współpracy z wszystkimi zainteresowanymi stronami; z zadowoleniem przyjmuje wstępny krok w kierunku ograniczenia maksymalnego czasu trwania aresztu tymczasowego z 10 do 5 lat, jednak zdecydowanie

Środa, 10 czerwca 2015 r.

podkreśla, że konieczne jest dalsze skrócenie tego okresu, tak aby areszt tymczasowy nie stał się de facto karą; podkreśla znaczenie ustanowienia regionalnych sądów apelacyjnych oraz przyjęcia wszelkich odpowiednich środków w celu zapewnienia sprawiedliwości proceduralnej; zachęca Turcję do kontynuowania reform wymiaru sprawiedliwości, tak aby zapewnić odpowiedni i skuteczny dostęp do niego wszystkim dzieciom;

14. wyraża głębokie zaniepokojenie ustawą nr 6532 obowiązującą od dnia 26 kwietnia 2014 r., która znacznie rozszerza uprawnienia krajowej agencji wywiadowczej (MIT), ograniczając wolność mediów, wolność słowa i prawo dostępu do informacji istotnych z punktu widzenia interesu publicznego, chroniąc zasadniczo pracowników agencji przed postępowaniami sądowymi i naruszając prawo do prywatności, gdyż agencja uzyskuje możliwość dostępu do danych prywatnych bez uprzedniego postanowienia sądu; uważa, że przepisy te stanowią pogwałcenie obowiązków Turcji wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego oraz własnych ustaw krajowych;

15. z zadowoleniem przyjmuje podjęcie przez Trybunał Konstytucyjny Turcji szeregu ważnych decyzji dotyczących ochrony praworządności i praw podstawowych, takich jak wolność słowa, co stanowi wyraz stabilności systemu konstytucyjnego; ponadto zauważa, że orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego zwróciły uwagę na nieprawidłowości w przeprowadzonych dochodzeniach i następujących po nich procesach w sprawach Ergenekon i Sledgehammer; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Trybunał Konstytucyjny wciąż przyjmuje skargi indywidualne; wyraża zaniepokojenie zmianami w kodeksie karnym, a zwłaszcza zastosowaniem terminu „uzasadnione podejrzenie”, który otwiera drogę do samowolnych ataków na opozycję; zauważa, że zmiany te zostały zatwierdzone bez konsultacji z Komisją, wbrew temu, co uzgodniono w trakcie negocjacji;

16. wyraża poważne zaniepokojenie głęboką polaryzacją polityczną w Turcji; przypomina, że u podstaw każdego ustroju demokratycznego powinien leżeć pluralizm; dlatego wzywa do szerzenia dialogu między wszystkimi siłami politycznymi w Turcji; podkreśla, że dialog ten jest niezbędny, jeżeli chodzi o kluczowe, długofalowe procesy reform, nową konstytucję i rozmowy w sprawie rozwiązania kwestii kurdyjskiej; apeluje do partii rządzącej i opozycji, aby dążyły do współpracy i kompromisu, a także aktywnie włączały społeczeństwo obywatelskie w procesy decyzyjne;

Poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności

17. wyraża zadowolenie z przyjęcia w marcu 2014 r. planu działania w sprawie zapobiegania naruszeniom europejskiej konwencji praw człowieka, które stanowi ważny krok w kierunku dostosowania tureckich przepisów prawnych do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, oraz oczekuje od rządu, że podejmie dalsze kroki w celu wdrożenia jego zaleceń; podkreśla, że członkostwo Turcji w Radzie Europy zobowiązuje to państwo do utrzymywania wysokich standardów politycznych i prawnych, oraz wzywa Turcję do pełnej współpracy z Radą Europy i Komisją Wenecką w procesie reform; przypomina, że postępy w negocjacjach zależą od poszanowania zasady praworządności i praw podstawowych;

18. z zaniepokojeniem zauważa, że wciąż toczy się większość śledztw w sprawie wydarzeń, do których doszło w parku Gezi w maju i czerwcu 2013 r., oraz w sprawie zarzutów dotyczących niewspółmiernego użycia siły i nadużyć ze strony policji, a w sprawie ustalenia sprawców poczyniono niewielkie postępy; podkreśla, że po otrzymaniu licznych skarg dotyczących użycia siły przez funkcjonariuszy policji podczas protestów w parku Gezi Rzecznik Praw Obywatelskich sporządził sprawozdanie, w którym stwierdził, że użycie siły było niewspółmierne; wzywa władze tureckie do naprawienia szkód wyrządzonych wszystkim tym ofiarom, które protestowały pokojowo lub które nie były wśród protestujących, a jedynie przypadkowo znalazły się na miejscu zdarzenia; wzywa do przeprowadzenia skutecznych i bezstronnych dochodzeń we wszystkich przypadkach domniemanego złego traktowania przez urzędników państwowych, a także do pociągnięcia sprawców do odpowiedzialności; podkreśla konieczność przyjęcia w związku z tym jasnych przepisów dotyczących użycia siły i roli policji zgodnie z międzynarodowymi standardami; zdecydowanie wzywa do zniesienia ograniczeń dotyczących organizowania pokojowych zgromadzeń i podkreśla, że nie można wykorzystywać innych przepisów – takich jak ustawa antyterrorystyczna – do uniemożliwiania obywatelom korzystania z ich prawa do pokojowego protestu oraz że udział w pokojowych demonstracjach nie powinien być powodem aresztowania; wzywa rząd turecki do zapewnienia odpowiednich, obiektywnych i przejrzystych mechanizmów kontroli i równowagi w odniesieniu do uprawnień organów ścigania; zaleca władzom tureckim, by ustanowiły niezależny i skuteczny mechanizm składania skarg na działania policji; wyraża głębokie zaniepokojenie pakietem ustaw dotyczących bezpieczeństwa wewnętrznego, który stoi w sprzeczności z zasadą kontroli sądowej nad działaniami policji i ma zbyt szeroki zakres;

Środa, 10 czerwca 2015 r.

19. podkreśla potrzebę rewizji ustawy o tureckiej krajowej instytucji ds. praw człowieka, tak aby był to niezależny organ, który dysponuje odpowiednimi zasobami i ponosi odpowiedzialność publiczną, a w jego skład wchodzi przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego; zwraca uwagę na zalecenia zawarte w sprawozdaniu Rzecznika Praw Obywatelskich, w tym zalecenia dotyczące stopniowego i proporcjonalnego użycia siły przez policję oraz użycia przez nią siły jedynie w ostateczności i pod nadzorem; podkreśla, że należy wzmocnić prawo do inicjatywy Rzecznika Praw Obywatelskich, możliwości przeprowadzania przez niego kontroli na miejscu oraz gwarancje dotyczące odpowiednich reakcji na jego decyzje;

20. wyraża uznanie dla Turcji za rozwój romskiego społeczeństwa obywatelskiego; ma nadzieję, że nowe organizacje romskie otrzymają wsparcie i czas potrzebne do tego, by mogły w znaczący sposób uczestniczyć w inicjatywach współpracy mających na celu kształtowanie i wdrażanie środków na szczeblu lokalnym i regionalnym; zaleca rządowi, by połączył istniejące projekty w dziedzinie mieszkalnictwa z aspektami społecznymi i długofalowymi, takimi jak opieka zdrowotna i edukacja; przyjmuje z zadowoleniem ogólne plany działania na rzecz zwalczania dyskryminacji, dzięki którym Romowie mogą uzyskać szerszy dostęp do rynku pracy;

21. wzywa rząd turecki do jak najszybszego zagwarantowania wolności mediów i zapewnienia odpowiednich ram prawnych gwarantujących pluralizm zgodnie z międzynarodowymi standardami; potępia działania tureckiego rządu zmierzające do wprowadzenia zakazu korzystania z mediów społecznościowych i stron internetowych lub zamykania stron bez decyzji sądu, potępia restrykcyjne podejście rządu do wolności wypowiedzi, a także wywieranie presji na media i dziennikarzy, która często prowadzi do zastraszania, zwalniania lub aresztowania dziennikarzy oraz do powszechnej autocenzury; zwraca uwagę, że przypadki naruszeń wolności słowa nasiliły się po skandalu korupcyjnym z grudnia 2013 r.; uważa, że konieczne jest ustanowienie ram prawnych umożliwiających pełną przejrzystość struktury własności mediów; przypomina o zaangażowaniu UE na rzecz wolności słowa pod każdą postacią i wzywa delegaturę UE w Turcji do dalszego monitorowania procesów dziennikarzy i obrońców praw człowieka;

22. potępia niedawne naloty policji i zatrzymanie szeregu dziennikarzy i przedstawicieli mediów w dniu 14 grudnia 2014 r.; przypomina, że wolność i pluralizm prasy jest główną zasadą każdej demokracji, podobnie jak sprawiedliwość proceduralna i niezawisłość sądów; podkreśla zatem, że we wszystkich przypadkach istnieje potrzeba: (i) wyczerpującego i jasnego informowania o zarzutach stawianych oskarżonym, (ii) przyznania oskarżonym pełnego dostępu do obciążających ich dowodów i zapewnienia im pełnego prawa do obrony oraz (iii) dopilnowania, by sprawy były odpowiednio prowadzone, tak aby można było szybko i ponad wszelką wątpliwość ustalić zasadność oskarżeń; wzywa władze tureckie do jak najszybszej rewizji tych spraw i zajęcia się nimi oraz do dostosowania się do międzynarodowych norm sprawiedliwości proceduralnej w tych przypadkach, w odniesieniu do których zostanie podjęta decyzja o kontynuacji postępowania;

23. stwierdza, że niedawne działania tureckiego rządu skierowane przeciw wolności prasy i pluralizmowi poglądów są niezgodne z podstawowymi prawami UE, a zatem stoją w sprzeczności z duchem procesu negocjacji;

24. jest zdania, że zgodnie z zobowiązaniem UE do poszanowania praworządności i podstawowych wartości, w Turcji są pilnie potrzebne reformy w dziedzinach wymiaru sprawiedliwości i praw podstawowych oraz sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa; uważa ponadto, że ustanowienie oficjalnych kryteriów otwarcia **dla** rozdziału 23 (wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe) i rozdziału 24 (sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo) jest istotnym krokiem w stronę propagowania prawdziwie skutecznych reform oraz dopilnowania, by proces reform w Turcji był kształtowany w oparciu o unijne wartości i normy; powtarza swój apel do Rady o rozpoczęcie negocjacji dotyczących sądownictwa i praw podstawowych oraz sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa po spełnieniu przez Turcję ustalonych kryteriów; wzywa Turcję do jak najściślejszej współpracy w tym celu; wzywa Komisję do wspierania bez zwłoki dalszego dialogu i współpracy z Turcją w dziedzinach, których dotyczą rozdziały 23 i 24, tak aby propagować porozumienie co do niezbędnych reform;

25. z zadowoleniem przyjmuje decyzję, zgodnie z którą reformy dotyczące praworządności i praw podstawowych oraz spraw wewnętrznych i społeczeństwa obywatelskiego mają otrzymać większe finansowanie w ramach drugiej edycji Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) na lata 2014–2020; zwraca uwagę, że w pomocy przedakcesyjnej kluczową rolę odgrywa wspieranie praworządności, demokracji i podstawowych wolności; zauważa, że zgodnie z konkluzjami Rady z grudnia 2014 r. zostanie zwiększona spójność pomiędzy pomocą finansową a ogólnym postępem we wdrażaniu strategii przedakcesyjnej, w tym w pełnym poszanowaniu praworządności i podstawowych wolności; wzywa ponadto Komisję do ścisłego monitorowania wdrażania IPA II we wszystkich krajach kandydujących oraz do przeznaczenia zasobów

Środa, 10 czerwca 2015 r.

dostępnych w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR) na wspieranie wolności słowa, w tym wolności mediów, pluralizmu mediów, wolności zrzeszania się i zgromadzeń, praw związkowych i wolności myśli;

26. zauważa, że Turcja przyczyniła się do wejścia w życie w dniu 1 sierpnia 2014 r. Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej i zwalczania jej (konwencji stambulskiej); wyraża jednak zaniepokojenie utrzymującą się nasiloną przemocą wobec kobiet i niewdrażaniem zawartych w prawie krajowym środków ochronnych zapobiegających przemocy wobec kobiet; wzywa władze tureckie do zapewnienia wystarczającej liczby placówek oferujących schronienie kobietom i małoletnim będącym ofiarami przemocy; zaleca rządowi propagowanie równouprawnienia płci w dziedzinie politycznej, gospodarczej, społecznej, kulturalnej, obywatelskiej i w innych dziedzinach; wzywa rząd turecki do wspierania, we współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i właściwymi stowarzyszeniami przedsiębiorców, przedsiębiorczości kobiet oraz do ograniczenia przeszkód w dostępie kobiet do działalności gospodarczej, a także apeluje w związku z tym do rządu tureckiego o wyznaczenie sobie ambitnego celu dotyczącego dostępu kobiet do rynku pracy; zauważa, że Turcja uplasowała się na 125. miejscu spośród 142 państw w sprawozdaniu Światowego Forum Gospodarczego dotyczącym różnic ze względu na płeć pt. „Global Gender Gap” za 2014 r.; głęboko ubolewa nad uwagami o roli kobiet w tureckim społeczeństwie wygłoszonymi przez niektórych urzędników i przedstawicieli rządu oraz podkreśla znaczenie zwalczania w społeczeństwie krzywdzących kobiety stereotypów i uprzedzeń;

27. podkreśla znaczenie kontynuowania procesu reformy w dziedzinie wolności myśli, sumienia i wyznania poprzez umożliwienie wspólnotom wyznaniowym uzyskiwania osobowości prawnej, eliminowanie wszelkich ograniczeń w dziedzinie kształcenia, mianowania, legalnego pobytu i sukcesji kleru oraz zapewnienie odpowiedniego wykonywania wszystkich odnośnych orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i zaleceń Komisji Weneckiej; podkreśla w związku z tym potrzebę wspierania dialogu ze społecznością alewitów oraz odpowiedniego uznania domów cem jako miejsc kultu, jak też umożliwienia ponownego otwarcia greckiego prawosławnego seminarium na wyspie Halki oraz usunięcia wszelkich przeszkód w jego prawidłowym funkcjonowaniu, a także umożliwienia oficjalnego korzystania z kościelnego tytułu patriarchy ekumenicznego; zwraca się do właściwych władz tureckich o zajęcie się wszystkimi nierozwiązanymi kwestiami dotyczącymi zwrotu ziemi należącej do monasteru Mor Gabriel i innych roszczeń Kościoła Syryjskiego w zakresie gruntów; przypomina, jak ważne jest odpowiednie wdrożenie zaleceń Komisji Weneckiej dotyczących wysp Imroz i Bozca w odniesieniu do ochrony prawa własności i prawa do kształcenia; podkreśla potrzebę pełnego respektowania, w zgodzie z wartościami unijnymi, prawa do odmiennych sposobów życia, zarówno świeckich, jak i opartych na wierze, oraz utrzymywania rozdziału państwa od religii; podkreśla znaczenie ochrony praw mniejszości; wraża ubolewanie w związku z faktem, że po uchyleniu przed dwoma laty poprzedniej ustawy i z powodu zaistnienia próżni prawnej niemuzułmańskie fundacje charytatywne nie mogą wybierać swoich organów zarządzających;

28. podkreśla potrzebę uznania prawa do odmowy odbycia obowiązkowej służby wojskowej ze względów sumienia;

29. wzywa Turcję do poczynienia poważnych starań w celu ochrony praw społeczności LGBTI i jest zdania, że utworzenie odrębnego organu zajmującego się zwalczaniem dyskryminacji, mowy nienawiści, rasizmu, ksenofobii, antysemityzmu i nietolerancji wzmocniłoby prawa jednostki w Turcji; apeluje do Turcji o wprowadzenie kompleksowego prawa antydyskryminacyjnego, w tym zakazu dyskryminacji i mowy nienawiści ze względu na pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, płeć i tożsamość płciową, a także o włączenie zakazu takiej dyskryminacji do nowej konstytucji; wyraża zaniepokojenie częstymi atakami na osoby transpłciowe oraz brakiem ochrony osób LGBTI przed aktami przemocy; mocno ubolewa, że przestępstwa z nienawiści wobec osób LGBTI często uchodzą bezkarnie lub wyroki wobec sprawców są łagodzone ze względu na „bezzasadną prowokację” ze strony ofiar; ponawia apel do rządu tureckiego o nakazanie tureckim siłom zbrojnym zaprzestania uznawania homoseksualizmu i transpłciowości za „chorobę psychoseksualną”;

30. wyraża ubolewanie z powodu wielu śmiertelnych ofiar katastrof w kopalniach w miastach Soma i Ermenek; z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację przez Turcję konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącej bezpieczeństwa i zdrowia w kopalniach i apeluje o jej szybkie wdrożenie; podkreśla znaczenie zajęcia się kwestią bezpieczeństwa i higieny pracy we wszystkich sektorach oraz wzywa władze tureckie do monitorowania w bardziej przejrzysty sposób śmiertelnych wypadków w miejscu pracy; jest zdania, że wolność związkowa, dialog społeczny i zaangażowanie partnerów społecznych to niezbędne warunki rozwoju zamożnego i pluralistycznego społeczeństwa, a także podkreśla znaczenie dalszych postępów w dziedzinie polityki społecznej i zatrudnienia, w oparciu o odpowiednie i terminowe wdrożenie konwencji MOP; odnotowuje niedostatki w ustawodawstwie w dziedzinie praw pracowniczych

Środa, 10 czerwca 2015 r.

i praw związkowych; podkreśla, że prawo pracowników sektora prywatnego i urzędników służby cywilnej do organizowania się, do rokowań zbiorowych i strajku będzie musiało zostać dostosowane do dorobku prawnego UE i norm międzynarodowych; wzywa rząd turecki do przygotowania planu działania w celu udoskonalenia ustawodawstwa i dostosowania go do norm MOP; podkreśla znaczenie spełnienia przez Turcję kryteriów otwarcia dotyczących polityki społecznej i zatrudnienia; wzywa Komisję, by udzieliła Turcji odpowiedniego wsparcia technicznego w dziedzinie reformy rynku pracy i promowania norm unijnych;

31. wzywa Turcję do uregulowania kwestii warunków pracy, np. pracowników pracujących w niepełnym wymiarze godzin, którym obecnie nie zapewnia się odpowiednich warunków pracy, bezpieczeństwa zatrudnienia oraz którzy mają trudności z wstępowaniem do związków zawodowych; zauważa, że przemysł wydobywczy i sektor budownictwa to najniebezpieczniejsze branże w Turcji, i wzywa do przeprowadzenia przejrzystych dochodzeń w sprawach śmiertelnych wypadków w miejscu pracy;

32. wzywa rząd turecki, by powstrzymał swe plany budowy elektrowni jądrowej w Akkuyu; zauważa, że przewiduje się umiejscowienie elektrowni w regionie, w którym mogą występować silne trzęsienia ziemi, co stwarza poważne zagrożenie nie tylko dla Turcji, ale dla całego regionu śródziemnomorskiego; w związku z tym zwraca się do rządu tureckiego, by dołączył do sygnatariuszy konwencji z Espoo, która zobowiązuje strony do powiadamiania się wzajemnie i do wzajemnych konsultacji w odniesieniu do rozważanych dużych projektów, które mogą mieć znaczący negatywny transgraniczny wpływ na środowisko; zwraca się zatem do rządu tureckiego, by rządy państw sąsiadujących z Turcją, takich jak Grecja i Cypr, zostały włączone we wszelkie dalsze działania związane z projektem Akkuyu lub by się z nimi przynajmniej konsultowano;

Wspólne interesy i wspólne wyzwania

33. podkreśla istotne korzyści unii celnej UE z Turcją; przypomina, że od wprowadzenia unii celnej w 1996 r. wartość dwustronnego handlu między Turcją a UE wzrosła ponadczterokrotnie, jednocześnie istotnie wzrosły bezpośrednie inwestycje zagraniczne UE w Turcji, a przedsiębiorstwa tureckie i europejskie lepiej się zintegrowały, z korzyścią dla obu stron; podkreśla jednak w tym kontekście, że nasilenie korzystnych skutków unii celnej jest ściśle związane z przestrzeganiem ustalonych w niej zasad i wymogów, dlatego wyraża głębokie zaniepokojenie rosnącymi problemami, na które napotykają przedsiębiorstwa europejskie w handlu z Turcją; zwraca uwagę na niedawną ocenę unii celnej przeprowadzoną przez Bank Światowy, w której podkreślono potrzebę wprowadzenia szeregu reform w celu utrzymania warunków sprzyjających ściślejszej współpracy gospodarczej również w przyszłości; wskazuje w szczególności na potrzebę: (i) rozszerzenia zakresu unii celnej o produkty rolne, usługi i zamówienia publiczne, (ii) stworzenia sprzyjających warunków dla stałego wzrostu handlu, w tym ułatwień wizowych dla przedsiębiorców, oraz (iii) intensywnego kontynuowania konsultacji między UE a Turcją dotyczących wpływu, jaki wywierają w Turcji umowy o wolnym handlu podpisane przez UE z państwami trzecimi;

34. jest zdania, że dialog polityczny Turcji z UE powinien zostać dopełniony regularnym, uporządkowanym dialogiem gospodarczym na wysokim szczeblu na temat kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym stosunków handlowych z państwami trzecimi; podkreśla w związku z tym interakcję między właściwym funkcjonowaniem państwa prawa a rozwojem gospodarczym; uważa, że istotne znaczenie ma rozwój i wzmocnienie w Turcji ram gospodarczych, instytucjonalnych i prawnych w dziedzinie polityki gospodarczej i pieniężnej, ze szczególnym uwzględnieniem niezależności Banku Centralnego, a także jest zdania, że może to przyczynić się do dostosowania tureckich przepisów do wspólnotowego dorobku prawnego; uważa, że współpraca gospodarcza zostałaby istotnie pogłębiona, gdyby Turcja w wystarczającym stopniu spełniała unijne standardy w dziedzinie zamówień publicznych, konkurencji oraz zatrudnienia i polityki społecznej;

35. ponownie zapewnia o swoim poparciu dla porozumienia o readmisji z UE, które weszło w życie w dniu 1 października 2014 r.; zachęca Komisję do dalszego monitorowania postępów Turcji w spełnianiu wymogów planu działania dotyczącego liberalizacji reżimu wizowego; przyjmuje z zadowoleniem skuteczne wysiłki poczynione, aby spełnić kryteria wskazane w planie działania dotyczącym liberalizacji reżimu wizowego; przypomina, że dialog na temat liberalizacji reżimu wizowego to proces oparty na osiągnięciach i że Turcja powinna spełnić wszystkie wymogi przedstawione w planie działania dotyczącym reżimu wizowego, w tym w szczególności te dotyczące pełnego i skutecznego wdrożenia wszystkich postanowień umowy o readmisji; przypomina, że Turcja ma obowiązek pełnego i skutecznego wdrożenia umowy o readmisji i liberalizacji reżimu wizowego wobec wszystkich państw członkowskich, w tym umożliwienia niedyskryminacyjnego bezwizowego dostępu do terytorium Turcji obywatelom wszystkich państw członkowskich UE; apeluje do Turcji o pełne i skuteczne wdrożenie obowiązujących dwustronnych umów o readmisji; przypomina, że Turcja jest jednym z głównych krajów tranzytu nielegalnej migracji do UE, i wzywa do poprawy transgranicznej współpracy w tej dziedzinie między Turcją a sąsiednimi państwami członkowskimi UE; z zadowoleniem

Środa, 10 czerwca 2015 r.

przyjmuje wejście w życie ustawy o cudzoziemcach i ochronie międzynarodowej oraz ustanowienie w kwietniu 2014 r. Dyrekcji Generalnej ds. Zarządzania Migracją jako istotne kroki ku dostosowaniu się Turcji do norm UE w dziedzinie ochrony międzynarodowej legalnych i nielegalnych migrantów; zauważa, że należy pogłębić współpracę między Turcją a wszystkimi państwami członkowskimi UE, mającą na celu w szczególności wzmocnienie zarządzania wspólnymi granicami ze wszystkimi państwami członkowskimi UE; podkreśla, że Turcja musi jeszcze bardziej wzmocnić bezpieczeństwo granic, aby zwalczać nielegalną migrację do państw UE;

36. przypomina o strategicznym znaczeniu Turcji dla bezpieczeństwa energetycznego UE i uznaje Turcję za ważnego partnera w sektorze energetycznym; zwraca uwagę na trzy zatwierdzone pod koniec 2013 r. projekty dotyczące południowego korytarza gazowego, który zwiększy bezpieczeństwo dostaw gazu do Turcji oraz dostęp do UE jako do głównego rynku energetycznego; jest zdania, że w warunkach coraz bardziej konkurencyjnych rynków energii oraz przy uwzględnieniu potrzeby zróżnicowania źródeł energii i szlaków przesyłowych, Turcja, z uwagi na jej ogromny potencjał odnawialnych źródeł energii, mogłaby wnieść ważny wkład w bezpieczeństwo energetyczne UE i realizację jej ambicji dotyczących dywersyfikacji źródeł energii, zgodnie z prawem międzynarodowym; jest zaniepokojony zacieśnianiem współpracy energetycznej między Turcją i Rosją i w związku z tym uważa, że UE powinna przyspieszyć negocjacje dotyczące energii;

37. przypomina o strategicznej pozycji Turcji jako partnera UE i członka NATO oraz o wynikającym stąd jej kluczowym znaczeniu geopolitycznym i znaczeniu z punktu widzenia opracowania kompleksowej strategii na rzecz bezpieczeństwa i stabilności w jej wschodnim i południowym sąsiedztwie, ze szczególnym uwzględnieniem Syrii i Iraku; wskazuje na fakt, że z powodu bardzo poważnych zmian zachodzących w tym regionie oraz ataków przeprowadzonych na terytorium europejskim kwestią zasadniczą jest pogłębienie dialogu i zacieśnienie współpracy z UE w dziedzinie polityki zagranicznej w ramach dialogu politycznego UE-Turcja; wzywa Turcję do odgrywania aktywnej roli w międzynarodowej koalicji przeciwko ugrupowaniom terrorystycznym, takim jak Państwo Islamskie, oraz do zastosowania w tym celu wszelkich zasobów, jakimi dysponuje; wzywa Turcję do zintensyfikowania działań, aby zapobiec przemieszczaniu się przez jej terytorium tzw. zagranicznych bojowników, pragnących wstąpić w szeregi Państwa Islamskiego lub innych ugrupowań ekstremistycznych, oraz aby zapobiec przewożeniu przez jej terytorium pieniędzy lub sprzętu przeznaczonego dla Państwa Islamskiego lub tych ugrupowań; podkreśla potrzebę kontynuowania i pogłębienia regularnego dialogu UE z Turcją dotyczącego walki z terroryzmem oraz przedsięwzięcia konkretnych środków i podjęcia działań w ramach wspólnych wysiłków w zakresie zwalczania wszelkich przejawów terroryzmu; wzywa Turcję do zapewnienia skutecznej kontroli granic, a także do jednoczesnego dalszego niesienia niezbędnej pomocy w formie instrumentów pomocy humanitarnej wszystkim uchodźcom przybywającym z Syrii oraz do zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom syryjskiej wojny domowej; podkreśla znaczenie częstszego dialogu na wysokim szczeblu oraz konsultacji UE i Turcji w sprawie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, aby dopilnować, by nasze strategie polityczne się dopełniały oraz by Turcja stopniowo dostosowała swoją politykę zagraniczną do polityki prowadzonej przez UE;

38. jest zdania, że należy we właściwych przypadkach zapraszać ministra spraw zagranicznych Turcji do udziału w posiedzeniach Rady do Spraw Zagranicznych; jest zdania, że potrzebne są ramy dla uporządkowanego dialogu, współpracy i koordynacji w kwestiach z dziedziny polityki zagranicznej oraz polityki bezpieczeństwa i obrony;

39. ubolewa, że deklaracja *casus belli*, wydana przez Wielkie Zgromadzenie Narodowe Turcji wobec Grecji, nie została jeszcze wycofana, pomimo pozytywnych osiągnięć w dziedzinie dialogu i współpracy Grecji z Turcją;

40. pochwała Turcję za stałe udzielanie pomocy uchodźcom z Iraku i Syrii, których liczbę szacuje się na 1,6 mln, oraz za utrzymywanie polityki otwartych granic do celów prowadzenia działań humanitarnych; z zadowoleniem przyjmuje dyrektywę w sprawie tymczasowej ochrony przyjętą w październiku 2014 r., która gwarantuje uchodźcom bezpieczny status prawny i przewiduje możliwość wydawania im dokumentów tożsamości, a także możliwość uczestniczenia przez nich w rynku pracy; wzywa UE do dalszego finansowego wspierania pomocy humanitarnej dla syryjskich i irackich uchodźców w Turcji; zauważa, że obozy dla uchodźców osiągnęły maksymalne zapełnienie, oraz że konieczność znalezienia lokum jest dla uchodźców ogromnym obciążeniem, również finansowym; jest zdania, że UE powinna aktywnie wspierać rząd turecki w określaniu długoterminowych programów pomocowych dla uchodźców oraz w ułatwianiu im dostępu do edukacji, opieki zdrowotnej i (legalnego) zatrudnienia; wzywa Komisję do zwiększenia dostępnych zasobów w ramach IPA II i Instrumentu na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju, aby świadczyć odpowiednią pomoc społecznościom lokalnym, które borykają się z dużym napływem uchodźców; wzywa również państwa członkowskie UE do zapewnienia (tymczasowych) miejsc zakwaterowania dla uchodźców znajdujących się w najgorszej sytuacji, w duchu faktycznego dzielenia się odpowiedzialnością;

41. wzywa Turcję, by – z pomocą techniczną i finansową ze strony swych partnerów – zapewniła dostęp do edukacji dzieciom syryjskim mieszkającym w Turcji, których liczba wzrasta;

Środa, 10 czerwca 2015 r.

Budowanie stosunków dobrosąsiedzkich

42. nalega, aby rząd turecki zaprzestał regularnego naruszania greckiej przestrzeni powietrznej i wód terytorialnych oraz przerwał przeloty tureckich samolotów wojskowych nad wyspami greckimi;

43. wzywa rząd turecki do podpisania i ratyfikacji bez dalszej zwłoki Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS), która została podpisana i ratyfikowana przez UE i 28 jej państw członkowskich, a także podkreśla, że Republika Cypryjska ma uzasadnione prawo do zawierania dwustronnych umów dotyczących jej wyłącznej strefy ekonomicznej; ponawia apele do Turcji o poszanowanie suwerennych praw wszystkich państw członkowskich, w tym praw dotyczących poszukiwania i eksploatacji zasobów naturalnych, o ile działania te są zgodne z dorobkiem prawnym UE i z prawem międzynarodowym; wzywa Turcję do powstrzymania się od wszelkich działań, które mogłyby zaszkodzić stosunkom dobrosąsiedzkim oraz klimatowi prowadzącemu do pokojowego rozstrzygnięcia sporów dwustronnych;

44. ubolewa nad faktem, że Turcja odmówiła wypełnienia zobowiązania do pełnego i niedyskryminacyjnego wdrożenia protokołu dodatkowego do umowy o stowarzyszeniu WE z Turcją wobec wszystkich państw członkowskich; przypomina, że odmowa ta ma nadal poważny wpływ na proces negocjacyjny;

45. ponownie wyraża zdecydowane poparcie dla ponownego zjednoczenia Cypru w oparciu o sprawiedliwe, kompleksowe i wykonalne dla obu społeczności rozwiązanie, pod auspicjami Sekretarza Generalnego ONZ i zgodnie z odnośnymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz z wartościami i zasadami, na których opiera się UE, na zasadzie federacji złożonej z dwóch społeczności i dwóch stref, posiadającej jedną suwerenność, jedną międzynarodową osobowość prawną i jedno obywatelstwo, charakteryzującej się równością polityczną między oboma społecznościami oraz równymi szansami wszystkich obywateli; z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź specjalnego wysłannika ONZ Espena Bartha Eidego, że przywódcy obu społeczności w najbliższym możliwym terminie wznowią negocjacje pod auspicjami Sekretarza Generalnego ONZ, oraz zdecydowanie popiera wysiłki czynione przez specjalnego doradcę ONZ w sprawie Cypru na rzecz stworzenia warunków do wznowienia rozmów; wyraża nadzieję, że skierowane przez niedawno wybranego przywódcę Turków cypryjskich przesłanie o ponownym zjednoczeniu i pojednaniu otworzy nowe możliwości w procesie negocjacji; wzywa Turcję i wszystkie zaangażowane strony do aktywnego wspierania negocjacji w sprawie ponownego zjednoczenia oraz do podjęcia niezbędnych działań w kierunku normalizacji stosunków z Cyprem; apeluje do Turcji, by rozpoczęła wycofywanie swoich sił z Cypru i przekazała ONZ kontrolę nad zamkniętym dystryktem Famagusty, zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 550 (1984); równocześnie wzywa Republikę Cypryjską do otwarcia portu w Famaguście pod nadzorem służb celnych UE, aby wspierać pozytywny klimat sprzyjający skutecznemu zakończeniu trwających negocjacji w sprawie ponownego zjednoczenia i umożliwić Turkom cypryjskim handel z UE w legalny sposób, który będzie możliwy do zaakceptowania przez wszystkich;

46. ponownie przywołuje odnośne decyzje Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i wzywa rząd Turcji, aby niezwłocznie zaprzestał naruszania praw człowieka w odniesieniu do obywateli cypryjskich i aby zaprzestał pozbawiania ich możliwości wykonywania i korzystania z prawa do własności, praw religijnych i innych praw człowieka wywodzących się z ładu konstytucyjnego Republiki Cypryjskiej i wspólnotowego dorobku prawnego, a także podstawowych zasad i wartości UE;

47. ubolewa z powodu prowadzonej przez Turcję polityki osadniczej i apeluje do Turcji, aby powstrzymała się od dalszego osiedlania obywateli tureckich na okupowanych terenach Cypru, co stanowi naruszenie konwencji genewskiej i zasad prawa międzynarodowego; wzywa Turcję do zakończenia wszelkich działań zmieniających równowagę demograficzną na wyspie i stanowiących tym samym przeszkodę dla przyszłego rozwiązania;

48. wzywa Turcję, aby zapewniła Komitetowi ds. Osób Zaginionych pełny dostęp do wszystkich odnośnych archiwów i stref militarnych w północnej części Cypru do celów ekshumacji oraz aby udzieliła wszelkich istotnych informacji, które doprowadzą do odkrycia przeniesionych szczątków; apeluje o zwrócenie szczególnej uwagi na pracę wykonaną przez Komitet ds. Osób Zaginionych;

49. apeluje do Turcji i Armenii, aby przystąpiły do normalizacji wzajemnych stosunków w drodze bezwarunkowej ratyfikacji protokołów w sprawie nawiązania stosunków dyplomatycznych, otwarcia granicy i aktywnej poprawy stosunków, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy transgranicznej i integracji gospodarczej; z zadowoleniem przyjmuje prowadzony obecnie dialog między Turcją a Armenią;

Środa, 10 czerwca 2015 r.

o

o o

50. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, sekretarzowi generalnemu Rady Europy, przewodniczącemu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, rządóm i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Republiki Turcji.
